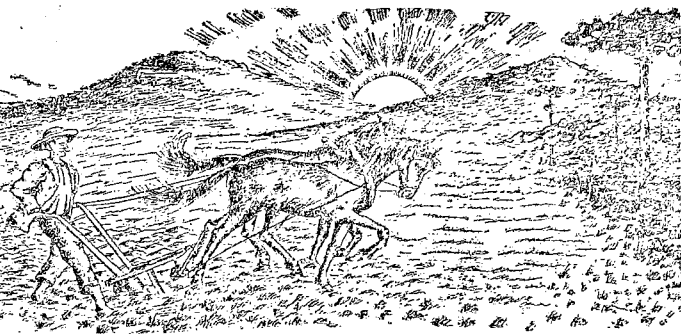

LUUD

Organ Spółki Wydawniczej — Wychodzi raz na tydzień.

ROK II

KURYTYBA, DNIA 7 LIPCA 1921.

Nr. 28.

Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Warunki prenumeraty:

W Brazylii rocznie	— — — — —	10\$000
Półrocznie	— — — — —	5\$500
Kwartalnie	— — — — —	3\$000
Miesięcznie	— — — — —	1\$000
W Argentynie	— — — — —	10 pezów
W Ameryce Północnej i Kanadzie	— — — — —	3,50 dol.
W Europie	— — — — —	12\$000
Numer poszczególny	— — — — —	200 rs.

Zachowanie się żydów w Polsce

Żydzi w Polsce czując przemożną opiekę żydowstwa zachodniego nad sobą, zachowują się coraz zuchwalej wobec społeczeństwa, które powodowane nicością użyteżyło im przed wojną gościnnie. Niepomni tego dobrodziejstwa żądają dla siebie stanowiska uprzywilejowanego i praw wyjątkowych. Przedstawia dosadnie te dążenia artykuł »Głosu Narodu« z N. 109 pod tytułem »Żydzi przeciw ustawie rolnej« który oznaczając zmiany przyznawane:

Dla żydów wszystko, co nie jest żydowskim i nie służy solum wyłącznie żydowskiemu, jest »antysemitkiem«. To, co wolno żydom — tego nie wolno Polakom — oto podstawowa zasada polityki żydowskiej w Polsce i treść ich alarmów »antysemitkich«, po wyłuskaniu ich ze skorupy mniej lub więcej obłudnych, mniej lub więcej bezcelnych frazesów. Wszystkie spory polsko-żydowskie, wszystkie zatargi z żydami w naszym życiu narodowym, społecznym i ekonomicznym mają źródło w tej cynicznej zasadzie, w której streszcza się cały stosunek żydowski do Polski. Weźmy dla przykładu pierwszą lepszą sprawę.

Wiadomo, że żydzi są najsolidarniejszym w świecie narodem. »Swój do swego« — to u nich przykazanie. Jeśli Polacy jednak rzucą to hasło, jeśli tworzą się organizacje, które, bez cienia antysemityzmu, chcą tylko naśladować pod tym względem żydów — to po całym świecie rozlegają się wrzaski na polski »bojkot«, na polski antysemityzm. Nam nie wolno hołdować enocnie solidarności narodowej i religijnej. To tylko przywilej żydów.

A sprawa szkoły wzniesionej?... Żydzi walczą o własne szkoły żydowskie. Ale jeśli społeczeństwo polskie zażąda dla swych dzieci własnej szkoły chrześcijańskiej — to zbrodnia, to chłubaństwo...

Niema wprost sprawy, w którejby nie ujawniła się ta podwójna miara, jaką stosują

żydzi wobec siebie i wobec »gojów«. Nowy jaskrawy tego dowód mamy w stosunkach żydów do reformy rolnej... Jak wiadomo, w Sejmie posłowie żydowscy głosowali solidarnie za tą reformą. Stanowisko ich było zrozumiałe. Żydzi są przecież wszędzie pionierami radykalizmu, nie mogli więc iść razem z prawicą przeciw lewicy, nie mogli bronić szlachty, która przez reformę najbardziej ucierpi. Ustawa rolna została uchwalona przy pomocy głosów żydowskich, ale i w niej odkryli obecnie żydzi niebezpieczeństwo antysemitkie. Coraz głośniej podnosi to prasa żydowska. I tak: pos. Thon z Krakowa w hebrajskiej »Hacefirze« wystąpił z artykułem wstępnym p. t. »Nowe niebezpieczeństwo«, w którym zarzuca Urzędowi ziemskiemu, że »znajduje się pod wpływem kół kieralnych i antysemitkich (!), a wywłaszczenie żydów nazywa »krzywdą i uciskiem«, protestując »z całych sił przeciw temu«.

Inny pos. syonistyczny Grünbaum w żargonówce »Najer Hajnt« rozpacza, że reforma ta »całkowicie zniszczy żydowską własność ziemską, oraz włościanina (?) żydowskiego«.

A więc reforma rolna może wyzwać z ziemi odwiecznych jej posiadaczy, może usuwać szlachtę, osiadać na swych zagrodnach z dziada pradziada. — to nie. To naturalny bieg rzeczy. Ale gdy wraz ze szlachtą ma być wywłaszczony zubożony paskarz żydowski, któremu przysłała ochota zabawić się w obszarnika (bo o rolnikach-żydach nikt nie słyszał), to krzywdą, to niesprawiedliwość, to antysemityzm!

Ten przykład nie jest bynajmniej odosobniony. W Polsce wogóle, zdaniem żydów, ustawy są »antysemitkie« — o ile nie gwarantują specjalnych przywilejów żydom. Ustawa o walce z lichwą jest »antysemitką«, bo z jej ostrzem spotykają się przeważnie żydzi! Ba! nawet w prawie wojskowym o karaniu uchylających się od wojska i dezertów kryje się także intryga antyżydowska, bo sądy wojskowe miały tu do czynie-

nia przeważnie z żydami dezertami, których tyłu się nabrało, że aż posłowie socjalistyczni występowali z interwencją!... Wrzasków żydowskich na krzywdy, prześladowania i antysemityzm w Polsce nie uciszą też żadne najdalej idące ustępstwa, żadna ugoda. Chyba, że pionierzy tej »ugody« stworzą u nas specjalne, nieznanne w innym kraju na świecie prawodawstwo, które będzie orzekać np., że dezertów i lichwiarzy należy karać, o ile nie są żydami, że wywłaszczeniu podlegają większe majątki z wyjątkiem żydowskich i t. p....

Wtedy naturalnie żydzi przestaliby skarżyć się na antysemityzm i uznaliby kaskawie, że mają w Polsce »równouprawienie«, ale wtedy nie byłaby to już Polonia, lecz ziemia obiecana uprzywilejowanego plebienia żydowskiego, a polacy jego niewolnikami.

List z kraju.

KRAKÓW 26 go maja 1921.

Obecnie ponad wszystkimi sprawami nie tylko w Polsce, ale i w całej Europie górze sprawa Górnego Śląska. Jak Wam wiadomo, przy plebiscycie dnia 20 marca zyskali Polacy znaczną większość, bo 350,000 w obecniemieckich 200,000 we wschodniej części Górnego Śląska t. j. w okolicach węglowo-przemysłowych, po prawej stronie Odry, a więc w części o którą nam właśnie chodziło. Kilka miast tylko w tych stronach dało większość niemiecką. A więc Polacy zyskali tam nie tylko ogólną większość, ale i większość wedle gmin. Wedle więc traktatu wersalskiego, powinny być mocarstwa bez wahania przyznać tę część Śląska Polsce. Tymczasem zwiększyli z decyzją, bo zgodzić się nie mogli między sobą. Anglia i Włochy chciały oddać prawie cały Śląsk Niemcom, a Polaków chcieli zbijać małym skrawkiem. Francja obstawała za Polską. Wreszcie w pierwszych dniach maja rozległa się wiadomość przez gazety niemieckie rozsiewane, że już zapadła decyzja wedle woli Anglii i Włoch, czyli że ta straszna krzywdą na Polakach ma być dokonana. Na tę wiadomość zerwał się cały polski Górný Śląsk do obrony siłą swych praw. Z 2 na 3 maja wybuchło na Górnym Śląsku powstanie.

Dzielny obrońca praw polskich do Śląska, Korfański, złożył godność komisarza polskiego rządu, aby rządu tego w tę sprawę nie mieszać i stanąć na czele powstania, Niemców wkrótce przepędzili i zajęli kraj cały aż

Sobre a questão da Silesia.

Continuando o caso da Silesia, em foco na atenção publica, e sendo feita por parte da Alemanha intensissima propaganda que tem por fim obnublar todo este problema para dar ao publico mundial a impressão que a Polonia e a França são dois paizes imperialistas, conjurados para o detrimento da Alemanha, e sobretudo no caso da Silesia injustas aggressoras da pobre da Alemanha, para melhor esclarecimento da questão é necessario um pequeno esboço historico. Toda a Silesia inclusive a Silesia inferior, foram provincias da Polonia. Quem tiver curiosidade, facilmente verificará este facto no mappa historico. A propria cidade de Breslau foi fundada pelos polacos no proprio solo delles.

Com a divisao das provincias entre diversos herdeiros do rei Casemiro da Polonia, ultimo da dynastia dos Piast, a Silesia tornou-se o paiz dos ducados sem numero. A consequencia disso foram eternas rixas e guerras dos duques da Silesia, do que se aproveitaram sempre os allemães, pouco a pouco apoderando-se desta provincia e germanizando-a, excepção feita á região da Silesia Superior. Lá o povo sustentou firmemente a sua nacionali-

dade poloneza. A linha do rio Oder é com poucas modalidades a divias das duas nações em litigio. A margem direita tem a maioria polaca — a do lado esquerdo prevalecem os allemães. Sobre este assumpto convem verificar os proprios dictionarios allemães (Meyer, Brokhhaus). Lá mesmo é confirmado que no »Regierungsbezirk Oppeln« os polacos representam 60 por cento da população. Como devemos descontar os districtos do lado esquerdo do rio Oder, na margem direita, os polacos são em cerca de 80 por cento.

É facil para verificar que nos proprios dictionarios do »Meyer« »Reichstag Walkarte« o mappa da Alemanha conforme grupos politicos representados na Camera Alemã (antes da guerra) apresenta toda a margem direita do rio Oder em amarelo, cor com que graphicamente destacam no mappa os districtos que enwiam deputados polacos.

Quando a primeira vez sob os auspicios da commissão plebiscitaria houve eleições nas communas, houve uma estrondosa victoria do elemento polaco. Todas ellas passaram pela votação popular a polonisar-se.

(Continua).

do Odry. Parę miast tylko między nimi Bytom bronią się jeszcze. W Niemczech powstały krzyki i zbrojenie się do wyprawy na Śląsk. Loyd George 13 maja wprost zachęcał Niemców do wojny przeciw polakom i nazwał Śląsk własnością niemiecką, a na Polskę rzucił się z najbezcelniejszemi napaściami. Ujęta się za nami Francja i dzielnie odpalił naszemu wrogowi jakim jest bezprzeczenie Loyd George, prezydent ministrów francuskich Briand. Zanosilo się na to, że antanta się rozleci i że nastąpi zerwanie między Anglią i Francją. Niemcy tymczasem zachęceni przez Loyd George wpadli na Śląsk i zaczęły się na nowo krwawe bitwy z naszymi powstańcami, którzy już dzielnie zorganizowali cały zarząd Śląska, jaki opanowali. Rząd polski musi oczywiście nie mieszać się czynnie w tę sprawę. Ale dyplomacją swoją i zabiegami umocarsw sprawie pomagać musi i dopominąć się o to aby Polsce część należną Śląska oddano.

Coż w całej Polsce powstało niezadowolone ze rządu, że za mało energicznie o to się stara, a zwłaszcza ministra spraw zagranicznych Sapiechy, któremu zarzucano niedbalstwo w bronie-

niu sprawy Śląska, Wilna i t. d. Sejm wyraził mu swą nieufność i musiał ustąpić. Całe zresztą, ministerium było też zachwiane, i przedwczoraj oświadczył Witos, że wszyscy ustępują.

Otóż w chwili kiedy z powodu Śląska za-rzazał wybuch wojny europejskiej i rozbitcie się koalicji, nieomal obalił się o tę sprawę i nasz rząd.

Obecnie toczą się układy między Anglią i Francją, aby się w tej sprawie pogodzić, oba państwa wysłały do Niemiec upomnienie i pogroźki, aby się nie ważyły swych wojsk na Śląsk posyłać ani też przepuszczają ochotników, czego Niemcy wystraszyli się i podobno posłuchali. W układach podobno Francja swoje zapatrywania przeprowadza i nasza sprawa stoi lepiej.

W Warszawie zaś toczą się teraz układy między stronictwami, jakby złożyć nowy rząd. Zanoszą się na to, że Witos znów na czele gabinetu stanie. Wszyscy mówią że w tak ciężkiej chwili, trzebaby rządu silnego i zgodnego, ale niestety stronictwa zanadto myślą, zwłaszcza niektórzy, o swym interesie partyjnym, a za mało o dobru całej Polski.

Zanim ten list do Was doj-

Banque Française et Italienne Pour l'Amérique du Sud

BANK FRANCUSKO - WŁOSKI KURYTYBA.

ZALOŻONY W PARANIE W ROKU 1910.

Kapitał zakładowy 50:000,000 Fr.
Kapitał rezerwy 31:000,000 Fr.

Centrum — Paryż.

Filje: W KURYTYBIE, BUENOS-AIRES, SÃO PAULO, RIO DE JANEIRO, PERNAMBUCO, SANTOS, PORTO ALEGRE, ARARAQUARA, BARRETOS, BOTUCATU, CAXIAS, ESPRITO SANTO DE PINHAL, JAHU, MOCÓCA, PONTA GROSSA, RIBEIRÃO PRETO, SÃO CARLOS, SÃO JOSÉ DO RIO PARDO, PARANAGUA.

Adres telegraficzny do Banku w Paryżu lub którejkolwiek filji w Brazylii » SUDAMERIS «

W Buenos-Aires — » FRANCITAL «

Bank ten przyjmuje pieniądze w depozyt:

Na rachunek bieżący zwykły procent 2 %
» » c/corrente limitada do 10:000\$000 z prawem wymownienia co dzień sum nie przechodzących 1.000\$000 na 4 proc.
Z wymownieniem na 6 miesięcy przed wyjęciem jakiegokolwiek sumy na 5 proc.
Z wymownieniem na rok 6 proc.

Podjeżdżają się załatwiać wszelkie sprawy bankowe oraz przesyłki pieniężne; do każdej miejscowości w Brazylii lub zagranicę.

ADRES FILJI BANCU FRANCUSKIEGO W KURYTYBIE:

Ulica 1 de Março róg Marechal Deodoro.

Caixa Postal 0 — Telephone 190

REUMATOL

LECZY BÓLE REUMATYCZNE — DZIAŁNY ŚRODEK PRZECIWO GOŚĆCOWI, NERWOBÓLOM, ORAZ WSZELKIM INNYM CHOROZOM MIĘŚNIOWYM.

Cena flakonu \$500.

APTEKA POLSKA

Ul. 15 de Novembro N. 5 — KURYTYBA

ROLNICY!

SZTUCZNE NAWOZY

Prawdziwy
FOSFAT

MAKA
KOSTNA

USPULUN

najlepszy środek do dezynfekcji zboża siewnego.

SARNOL TRIPLE

przeciw świerzbowi kleszczom i innym pasożytom zwierzęcym
FERNANDO HACKRADT & Cia. — CURITIBA
Rua Barão do Rio Branco N. 89 — Tel 178

SKŁADY: Curitiba: RODOLPHO STROBEL, ulica 13 de Maio, róg Conselheiro Carrão.
São José dos Pinhães: PEDRO CHICRATTO 4

CASA SCHMIDT — Curitiba

Praca Tiradentes N. 3 — Praca Municipal Nr. 20, 22 i 24,
Adres telegrafu: LEUGIM — Skrzynka Poczтовая N. 3 —
Telefon N. 114.

DOM PIERWSZORZĘDNY Z WIELKIM WYBOREM:

Porcelany, porcelany kamienne, żelaza i szkła. Towarów żelaznych i narzędzi: zblka do okien, blachy dachowe, sprzęty stalowe, nożów, maszyn do szycia, maszyn domowych, naczyń kuchennych, broni, amunicji, drutu kolczastego, farb, oleju i jekostu, oleju do maszyn samochodów, cementu pierwszej jakości, prądków, lamp elektrycznych, ekonomicznych i materiałów dla instalacji elektrycznej.

21 — 52

Dr. MIROSLAW SZELIGOWSKI

BYEY ASYSTENT KLINIK EUROPEJSKICH.

LEKARZ I OPERATOR.

KURYTYBA — RUA S. FRANCISCO N. 25.

Leczy podług najnowszych sposobów.

Wykonuje wszelkie operacje chirurgiczne.

Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie i pobyt w klinice. Dokonuje badań i leczy promieniami Roentgena. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby ukryte.

ZAMIEJSCOWYM UDZIELA INFORMACJI LISTOWNIE.

„A Compradora”

Baczność!

Chećcie kupić lub sprzedać jakikolwiek przedmiot, nowy lub używany po cenie najdogodniejszej? POSZUKUJCIĘ

„A Compradora”

RUA 15 DE NOVEMBRO N 7 — TELEFON N 508.

Mamy wielki wybór mebli, nowych i używanych, łąbrzań, maszyn do szycia, naczyń kuchennych, książek, wiele innych sprzętów, które sprzedajemy po cenach najniższych.

Zwiedźcie nasz sklep, a zaopatrzyć się bardzo tanio w wiele przedmiotów których potrzebujecie.

KURITYBA — PARANA.

Największy Polski Dom Handlowy w Kurytybie

BAZAR UNIÃO

IGNACEGO KASPROWICZA

AVENIDA LUIZ XAVIER N. 28 — RÓG PRAÇA OZORIO.

Posiada zawsze na składzie wielki wybór materiałów welnianych i bławatnych na suknie damskie i ubranie męskie.

Piękny wybór materiałów białych na suknie ślubne jakoteż welony i wianki. Olbrzymie zapasy koszul, kołnierzyków krawatek, szkarpetek, pończoch, kapeluszy, parasoli i t. d. PO CENACH PRZYSTĘPNYCH.

21 --- 52

AO LOUVRE

NAJWIĘKSZY I NAJWIĘCEJ UCZĘSZCZANY MAGAZYN
MÓD I GALANTERJI W POŁUDNIOWEJ BRAZYLJI.

MA WSZYSTKIE ARTYKULY NOWOŚCI I MÓD DLA PAŃ, PANÓW I DZIECI. UTRZYMUJE ZAWSZE NA SKŁADZIE WIELKI WYBÓR WE WSZYSTKICH PRZEDMIOTACH DO UŻYTKU POWSZECHNEGO, KTÓRE SPRZEDAJE SIĘ PO CENACH, NAPRAWDĘ NAJNIŻSZYCH.

PROSIMY PRZYJŚĆ I PRZEKONAĆ SIĘ O CENACH.

DOBRA OKAZJA!

Mam do sprzedania piękne gospodarstwo: Zabudowania gospodarskie, 70 akrów ziemi (w tem 40 akrów ziemi pod uprawą, 30 akrów herwału), 2 murowane barabaga, i majador do młocenia herwy. Portera ogrodzona. CENA PRZYSTĘPNA! Zgłoszcie się do LUCJANA PRZYBYLSKIEGO. — PAPANDUWA — Santa Catharina. 6

Fabryka „CAFE BRAZIL” MARCIN SZYNDRA & S-ka.

SKLEP ARTYKULÓW SPOŻYWCZYCH.

Kupujemy i sprzedajemy wszystkie produkty krajowe. Wielki skład cukru, kawy, soli, wódki, naty i t. d.

Sprzedaję hurtownia i na rozdrób.
KURITYBA — PLAC TIRADENTES 19 — TELEFON 23

Filja: Kolonja Thomas Coelho.

Jeżeli kto chce tanio, dobrze i prędko dać wykonać bilety wizytowe, książki rachunkowe, listy i t. p. lub pieczęcie kautuczkowe, albo kupić książki do nabożeństwa, krzyżyki oraz inne dewocjonalia, najja niech się zwróci do składu

Cezara Schulza

W KURYTYBIE (Parana), ULICA BARÃO DO SERRO
AZUL N. 12 i 14.

Ziemia w Guarapuavie.

Parcelacja fazendy » Amollafaca » 18.000 alkerów za Guarapuaw przy drodze do Foz do Iguaçu.

Ziemia do wyboru w cenie 60\$000 do 70\$000 za alker.

Typu definiłowny pewny. Na » Amollafaca » zostanie założone miasteczko i zarezerwowane miejsce na szkołę, kościół i dom dla towarzysza.

Pierwsi koloniści już tam nabyli ziemię.

O udzielenie informacji zwracać się pod adresem: WŁADYSŁAW RADECKI — GUARAPUAWA — PARANA.

trywań i przyzwyczajęń. i w ten sposób począł się różnić w używaniu niektórych wyrazów i wyraził tak w wymowie jako i pisaniu od swych rodaków...

Ważną różnicę stanowią także nieraz osobiste, częstokroć uparte, zapatrywania i wywody poszczególnych jednostek, uczonych lingwistów. I tak główna różnica w wymowie powstaje z tego powodu...

Z drugie jednakże strony pewnych reguł trzymać się należy, ustąpić ze swych osobistych, niekiedy bezpodstawnych, zapatrywań. Tak robią ludzie uczeni, wyrozumiali...

I słusznie tak postąpili. Ojczyzna nasza wydstała się z pod trzech zaborów, podłączyła się w jedną całość...

Jak nam wiadomo objął »Ludu« polski w Brazylii czciciel, przyjął również jego zebra, a nawet postępową pisownię polską...

wego zastępuje się do tych uwag i najnowych reguł ortograficznych. Zamierzamy przytoczyć główne prawa obecnie obowiązujące...

Korespondencje.

Monte Alegre 20-VI-1921.

Czytałem w »Ludzie« korespondencję z Palmyry, w której korespondent opisuje bardzo rzeczy, które każy znać...

Jan Zwierzykowski.

ITAYOPOLIS 26-VI-1921

Szanowny Panie Redaktorze.

Ku wielkiemu mojemu zdziwieniu przeczytałem w N 26 »Ludu« oszczerstwo jakie rzucił na mnie niejaki Józef Nikifor...

Józef Ostrowski

Maka się znajduje, uważałym sobie za obowiązek, oddać go wdowie po Maku...

— Czemu nie mam rozumieć, — odpowiedział fabrykant, — ja wszystko rozumiem, co pan mówi...

— Niech pan takiego brzydkiego słowa nie mówi, — przerwał mu Glas. — Pan dobrze wie, że przy każdej maszynie...

— Nie, panie Glas, tego nie uczynię, bo i to uważałym za kradzież. Pan Glas zachmurzył czoło i przez chwilę milczał...

GABRIEL N. PIRES.

PRZYWÓZ I WYWÓZ SUKNA I INNYCH TOWARÓW ZAKUPOJE WPROST Z FABRYK.

PRACA MUNICIPAL N. 3 i 4. CURYTYBA — PARANA

Adres telegr. » GABRIEL « Telefonu 172.

Caixa Postal Nr. 47 — Codigno RIBEIRO. 9 — 12

Nadesłane.

W sprawie wydanego pierwszego numeru miesięcznika odebrałmsi od inteligentnego czytelnika cenę, którą zamierzysz w całości.

Do Redakcji »Ludu« w Kurytybie, [Caixa postal 155.

Z radością wziąłem do ręki nowe piśmiennicze »Przyjaciele Rodziny«. Już miły a wiele mówiący obrazek na okładce...

Słusznie zaznaczono w »Słowie Wstępem« brak broszurek treści religijnej dla naszego katolickiego ludu w Brazylii.

W drugim artykule objaśniono pokrótce ewangelję świętą, jaka przypada na pierwszą niedzielę lipca.

Dalszy artykuł » Nauka Wiary w przykładach «, jest nie tylko pouczającym, ale i przez przytaczane przykłady bardzo zajmującym i pobudzającym.

Artykuły » O obowiązkach Stanu « będą z wielką z wielką korzyścią umieszczane dla rodzimych kolonistów...

Pod napisem » Rozmaitości « umieszczono piękną legendę » Lzy żalu za grzechy « i inne ciekawe wiadomości.

Wreszcie » Z ruchu katolickiego w świecie « dowiadujemy się różnych ciekawych rzeczy kościelnych...

Oddany sługa — J. M.

Na wystawie obrazów.

Pani Skalska: Ach, co za piękny obraz! Jej przyjaciółka: Jaka burza i kolory! Ich sąsiadka: A jaka słiczna perspektywa.

Dział dla Rolników

O ziemi — ty ziemia sieroty! I srebro jest w tobie i złoto, Dla wszystkich jest w tobie dosć chleba...

(Dokończenie)

Ogórek posiada siłę kiełkowania 6 do 8 lat. Melon posiada siłę kiełkowania 6 do 8 lat.

Uwa-g-a. Im ziarna ogórków i melonów starsze, tem lepsze do wschodzenia i owocowania.

Kapusta posiada siłę kiełkowania 4 do 5 lat. Brukiów (karpiele) posiada siłę kiełkowania 5 lat.

Groch okragły posiada siłę kiełkowania 5 lat. Marchew posiada siłę kiełkowania 4 lata.

Salata posiada siłę kiełkowania 3 do 4 lat. Dynia (bania) posiada siłę kiełkowania 3 do 4 lat.

Fasola posiada siłę kiełkowania 3 do 4 lat. Kalarepa posiada siłę kiełkowania 3 do 4 lat.

Kalafiorzy posiadają siłę kiełkowania 3 do 4 lat. Seler posiada siłę kiełkowania 3 do 4 lat.

Buraki (ćwikła) posiada siłę kiełkowania 2 do 3 lat. Rzodkiewka posiada siłę kiełkowania 2 do 3 lat.

Pietruszka posiada siłę kiełkowania 2 do 3 lat. Mak posiada siłę kiełkowania 2 do 3 lat.

Pomidory (tomaty) posiadają siłę kiełkowania 2 do 3 lat. Kminek posiada siłę kiełkowania 2 do 3 lat.

Wyka posiada siłę kiełkowania do 2 lat. Tatarka (gryka) posiada siłę kiełkowania do 2 lat.

Cebula posiada siłę kiełkowania 1 do 2 lat. Pasternak posiada siłę kiełkowania 1 do 2 lat. Kukurydza posiada siłę kiełkowania 1 rok.

Urobilo się między kolonistami przekonanie, że nasiona jarzyn u siebie wychodowane są niedobre do siania...

W czasie wojny otrzymaliśmy nasiona tylko ze Stanu São Paulo, a chociaż tam jeszcze goręcej niż u nas, nasiona były pewne i dobrze wschodziły.

Kupienia nasion w sklepie, nie trzeba nigdy spieszyć się, aby dużo kupić...

Do widzenia na drugi raz. Wasz Przyjaciel

BANK POLSKI W PARANIE

Kapitał zakładowy --- Rs. 1.000.000\$000 10.000 AKCJI PO 100\$000 KAŻDA.

Celem Banku jest skupienie interesów kupców, przemysłowców i rolników...

Kupiec, przemysłowiec i rolnik znajdują we własnym Banku, na dogodnych i korzystnych warunkach...

WSZYSTCY, KTÓRZY DBAJĄ O SWÓJ WEASNY INTERES, KTÓRYM DOBRO KOLONJI POLSKIEJ LEŻY NA SERCU, POWINNI WZIĄĆ UDZIAŁ W ORGANIZACJI BANKU POLSKIEGO.

NIECHAJ NIKOGO NIE BRAKNIĘ NA LIŚCIE AKCJONARJUSZÓW BANKU!

Należność za akcje wpłaca się w następujących terminach: 1) 25 proc. wartości nabytych akcji przy zapisie.

Do chwili otwarcia Banku akcjonariusze otrzymają od złożonych pieniędzy procent nie mniej niż 3 od sta.

Pieniądze należy przysyłać pod adresem Konsulatu lub Izby Handlowo-Przemysłowej: Associação do Commercio e Industrias Polaco-Brazileira, Curityba, Treze de Maio N. 63.

Prezes Izby: Tadeusz Daniewicz Sa Sekretarza Skarbnik: Ignacy Kasprowiec.

16